

Avtalsrörelsen 2017

Vad är en avtalsrörelse?

Facken rustar för konflikt

Arbetsgivarna rustar inför avtalsrörelsen. På bilden Lotta Pettersson, Svenskt Näringslivs regionchef, Hans Engvall, El-Teknik, Tommy Rickardt, Bygget, Jan Erik Silfverberg, Bygget, Mattias Morenas, Installationsföretagen, Anders Hansson, Sveriges Byggindustrier, Ulrica Sekkely, Teknikföretagen, och Lars Kierberg, Cibes Lift.

Arbetsmarknadsnytt @AMNytt Följ

Städföretag brottas med höga ingångslöner. arbetsmarknadsnytt.se/stadforetag-br ... #avtal16

Städföretag brottas med höga ingångslöner
Det är märkligt att städbranschen har fått en löjnostämpel, trots att ingångslönerna är långt från låga, betonar Eira Järvi, grundare Fix Cleaning Service i Göteborg. "Ingång..."
arbetsmarknadsnytt.se

RETNÄTTS 15 GILLADE 16

02:30 - 19 feb. 2016

20 DEBATT

Många vill diskutera skissa ditt inlägg till debattskrivaren. Artikeln får vara högst 2 800 tecken, inklusive blanksteg, sepför max 1 800 tecken.

Örigilla Correspondenten
Torsdag 11 februari 2016

Avtal. Lik industrivärdet vara fortsatt riktmarke för övriga löneavtal, uppmanar skribenterna.

Foto: ANDERS WILANDT

Arbetsgivarna rustar inför avtalsrörelsen

LÖNEBRÅKET

Mardrömsläge inför årets avtalsrörelse

LO kräver lönesökningar på 2 procent
- i linje med Riksbankens inflationsmål.
Det får Svenskt Näringsliv att spänna bakt.

NYHETER 4-5

Director in charge of human resources of Air France long-haul flights, Pierre Plissonnier, nearly shirtless, is led away from demonstrators by security officers, after several hundred employees stormed into the offices of Air France,... [More](#)

October 05, 2015 [License](#)

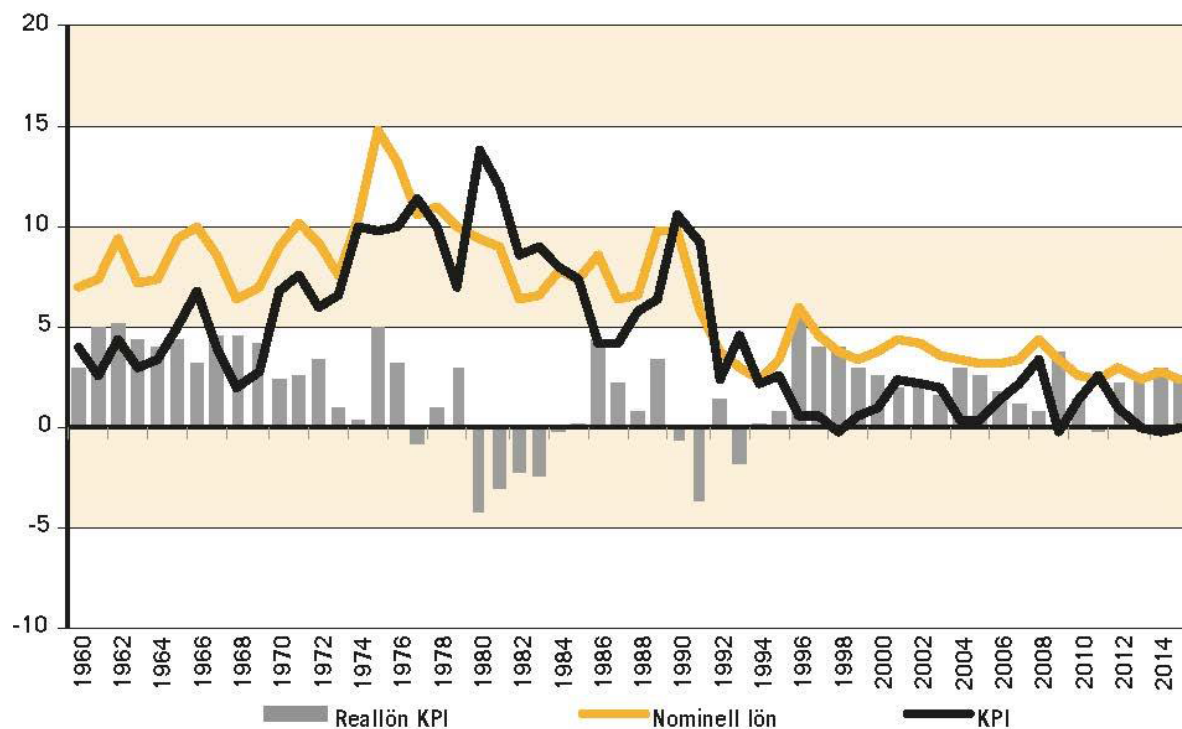
Den svenska arbetsmarknaden

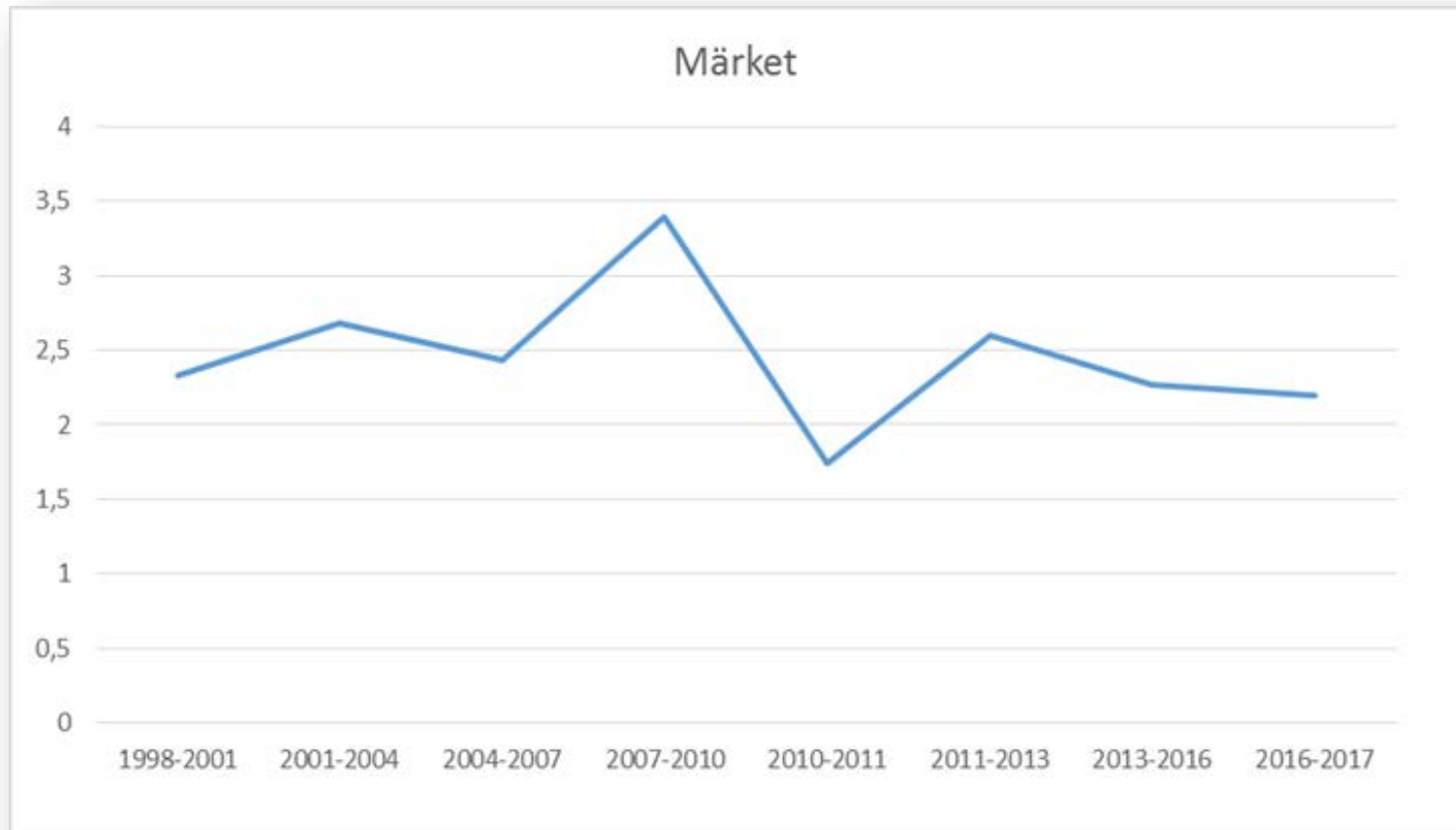
Den svenska modellen

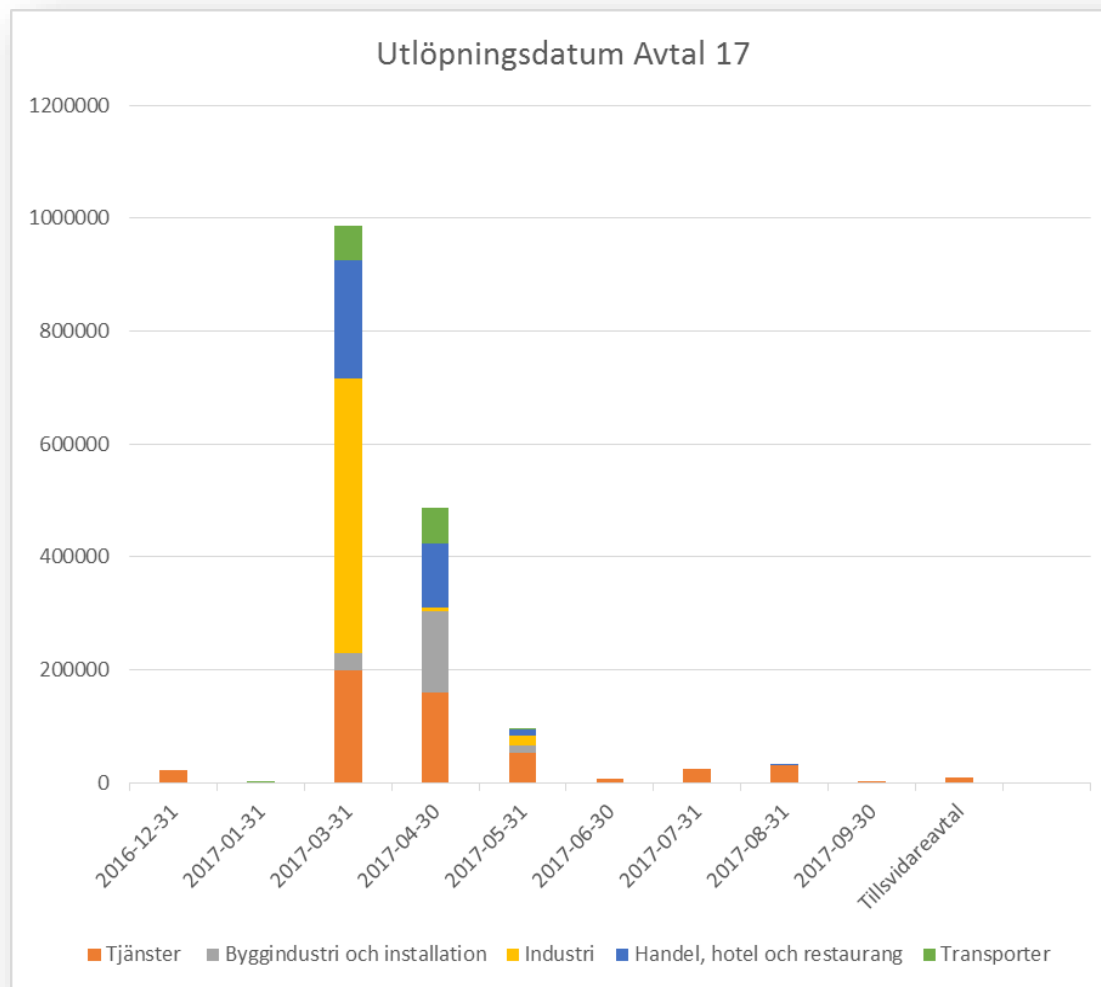
- Villkoren på arbetsmarknaden sätts i hög grad av parterna – kollektivavtal i stället för lagstiftning
- Sverige har 110 avtalsparter – 50 arbetsgivarorganisationer och 60 fackliga organisationer - som ingår cirka 650 kollektivavtal.
- Industrins normerande roll, sedan 1997

61 procent reallöneökning på tjugo år

Ekonomiska förutsättningar - Sveriges konkurrenskraft hotad

Dagens industri

STOCKHOLMSBÖRSEN

OMXS, EN VECKA

ARGÅNG 41 · NUMMER 47 · PRIS 35 KRONOR · VECKA 9 · 2016

▶ LEDARE 2 ▶ DEBATT 4 ▶ NYHETER 6-13 ▶ VÄRLDEN 14-15 ▶ ANALYS 17-2

SVENSK EXPORT

HISTORISKT TRENDBROTT

VINNER MARK

▶ För första gången sedan 90-talet tar svensk export marknadsandelar. Exporten till USA och Kina växer snabbast och det är personbilar och läkemedel som drar mest.

■ NYHETER 6-7

FÖRÄNDRING JÄMFÖRT MED 2014, PROCENT

+13%

+19%

Dansk gör nytt försök att köpa NSP

Med riskkapitalisterna Daniel Mytnik och Niclas Gabrán i ryggen gör storägaren Jeppe Droob ett nytt försök att köpa ut franchisetagaren Nordic Service Partner från börsen.

Förra året misslyckades Jeppe Droob med sitt bud som då låg på 18 kronor per aktie. Nu har dansken, som agerar via bolaget Danske Koncept Restauranter, gått samman med två riskkapitalister i ett nytt försök. Det nya budet ligger på 21 kronor per aktie, 19,5 procent över fredagens stängningskurs. Jeppe Droob äger själv 29 procent i NSP och har fått vd:n Morgan Jallinder och andra aktörer motsvarande ytterligare 33 procent av aktierna att acceptera budet – förutsatt att det fortfarande inte dyker upp någon annan som bjuder över utan att riskkapitalisterna kan matcha det.

Daniel Mytnik är ledamot i Kinneviks e-handelsbolag Qliro. Han är medgrundare och managing partner i det brittiska riskkapitalbolaget Ventiga. Finländaren **Niclas Gabrán** har gjort sig känd som ansvarig för finansmannen George Soros internetinvesteringar i Europa.

"De har lång erfarenhet, dels inom private equity och dels i konsumentrelaterad verksamhet", säger NSP:s ordförande **Jaan Kaber**. Nordic Service Partner, NSP, är franchisetagare till Burger King, Taco Bar och KFC, Kentucky Fried Chicken. (Direkt)

NORDIC SERVICE PARTNER

■ **Astra Zeneca** säljer rättigheterna till två hjärntumörer till kinesiska **China Medical Systems** för 500 miljoner dollar, motsvarande 4,2 miljarder kronor.

Försäljningen är ett led i den pågående strategin att göra sig av med läkemedel som inte tillhör kärnverksamheten.

Enligt bolaget ska detta inte påverka prognosen för 2016. (TT)

På agendan tisdag

- **Börsstatistik**
Nordnet: aktiehandel i februari
- **Makrostatistik**
Japan: arbetslöshet, hushållens konsumtion
Inköpschefsindeix industri feb: Kina, Japan, Ryssland, Sverige, Norge, Danmark, EMU, Storbritannien
EMU: arbetslöshet
USA: bygginvesteringar jan
- **Politik**
USA: "Super Tuesday" med primärval i 14 delstater

VILKET LYFTI Sveriges ekonomi växte med 4,1 procent under 2015. Enligt nyhetsbyrån Direkt var det ingen ekonom som hade räknat med en tillväxt över 4 procent. FOTO: ANDERS WIKLUN

Bred uppgång i svensk ekonomi

Svensk ekonomi var urstark under avslutningen på 2015 och växte med 4,5 procent jämfört med det fjärde kvartalet året innan.

Uppgången var bred och fick kronan att stärkas mot andra valutor på måndagen, vilket blir ett dilemma för Riksbanken.

Under måndagen meddelade SCB att Sveriges BNP ökade med 1,3 procent under det fjärde kvartalet 2015 jämfört med det tredje och med 4,5 procent jämfört med det fjärde kvartalet 2014. Det var starkare än väntade 0,8 respektive 3,7 procent, enligt SME Direkt's prognosenkät.

"Det beror bland annat på att den offentliga konsumtionen har växt snabbare än vi har trott. Det kan kopplas till ökade utgifter för flyktning, som kom snabbare än väntat", säger Olle Holmgren, ekonom på SEB. Enligt Anna Brennan, chefskonom på Swedbank, är det mest positiva BNP-siffrorna att det rör sig om en bred uppgång.

"Det är inte bara konsumtionen som har gått upp, som vi har kunnat sedan finanskrisen, utan även investeringar, export och offentlig konsumtion ökar." Även hon ser ett samband mellan den offentliga stimulansen och flyktningvägen.

"Den har bland annat bidragit till fler anställda inom vård och skola", säger hon och påpekar att det betyder ökad sysselsättning och ett ökat tryck på lönerna i avtalsrörelsen.

Den enskilt största orsaken till den goda BNP-utvecklingen var exporten. Totalt ökade varuexporten med 2,5 procent under 2015, vilket är den starkaste siffran på flera år, enligt Olle Holmgren. Kronan stärktes mot både euron och dollarn efter statistiken. Frågan är vad det betyder för Riksbanken som sänkte styrräntan till minus 0,5 procent för två veckor sedan i sin kamp för att få upp inflationen.

"Det är mindre sannolikt att Riksbankens sänker räntan, men givet att kronan stärks ökar risken för valutainterventioner", säger Anna Brennan. Enligt Riksbanken är det mest positiva BNP-siffrorna att det rör sig om en bred uppgång.

Di i går.

man kan köpa mer statspapper", säger Annika Winsth, Nordeas chefskonom till TT.

"Vi på SEB tror att Riksbanken kommer att fokusera på tillväxten. Det här stärker vår prognos om att räntehöjningar är att vänta nästa år", säger Olle Holmberg.

Enligt **Andreas Hatzigeorgiou**, chefskonom vid Stockholms Handelskamare, finns det flera hot mot Sverige tillväxt.

"Vad som bekymrar mig är att demes allvarliga ekonomiska utmaningarna har på hemmaplan är rätt sammankopplade, vilket skapar ett akut problem. De handlar om bostadskrisen och den tude lade arbetsmarknaden", säger han.

"Internationellt är brexit ett allvarligt hot eftersom exporten agerar draglo för den starka svenska BNP-utvecklingen. Storbritannien är Stockholm viktigaste exportmarknad och att d skulle lämna EU vore därmed förfördand för jobben och tillväxten i hela landet fortsätter han.

Ekonomi

Svensk byggboom fortsätter

PUBLICERAD 2016-08-18

Enligt Konjunkturinstitutet går svensk industri bra och de höga arbetskraftskostnaderna påverkar inte konkurrenskraften. Den enkla förklaringen till detta är personalneddragningar på runt 120 000 industritjänster de senaste tio åren, skriver **Jonas Hagelqvist, Marie Söderqvist och Carl Eckerdal**.

SKILJAKTIGA. Vi ansluter oss inte till Konjunkturinstitutets bild av att svensk industri står på fast, konkurrenskraftig mark, skriver Jonas Hagelqvist, Marie Söderqvist och Carl Eckerdal. På bilden Findus fabrik i Bjurås där drygt 400 anställda blev uppsagda i våras. FOTO: BJORN LINDGREN

Industrin går inte alls så bra

Styrkan i svensk ekonomi är fundamental och bör ge utrymme för löneökningar på omkring 10 procent de kommande tre åren. Det är slutsatsen i Konjunkturinstitutets ambitiösa lönebildningsrapport som publicerades nyligen.

Svensk industri, som de senaste 20 åren varit lönenormerande, går inte bara bra, utan väldigt bra enligt Konjunkturinstitutets ekonomer. Enligt deras beräkningar tycks det senaste decenniets utveckling mot världens högsta arbetskraftskostnader inte ha påverkat industrins konkurrenskraft.

Skälet till att påstå något sådant är att Konjunkturinstitutet visar att arbetskostnadsandelen i förhållande till industrins förädlingsvärde varit mer eller mindre konstant.

Det är tyvärr som vanligt med statistik, att det mesta går att leda i bevis. Kvoter, andelar och indexeringar i all ära, frågan är vad som döljer sig bakom dessa beräkningar. För den som dagligdags arbetar med att beskriva utvecklingen för svensk industri i allmänhet och svensk livsmedels- och kemiindustri i synnerhet, är det uppenbart att någonting saknas i Konjunkturinstitutets analys.

Det första som kan konstateras är att det åtta år efter finanskrisen är tröghet som bäst beskriver utvecklingen inom de allra flesta industrigrenar i Sverige. Önsättning, exportandel, produktionsvolymer och förädlingsvärdet är alltsedan 2009 fortfarande långt från önskvärda nivåer, ofta till och med under krisnivåerna.

Samtidigt har industrin alltså lyckats med reprieket att behålla arbetskostnadsandelen i förhållande till förädlingsvärdet någorlunda intakt under senare år.

Den enkla förklaringen till detta är personalneddragningar på runt 120 000 industritjänster de senaste tio åren – något som Konjunkturinstitutets ekonomer inte kommenterar. Det vill säga genom att årligen plocka bort 12 000 industriarbetare har industrin lyckats hålla arbetskraftskostnaderna på en hanterlig nivå.

Dessa kraftiga åtgärder till trots har industrin nätt och jämnt hållit näsan över vattenytan. När företaget som Findus och Ericsson lämnar drastiska besked om personalnedskärningar och utflyttning av sin produktion går det kalla kärar genom det mediala och offentliga Sverige.

Men för dem som har följt den långsiktiga strukturomvandlingen av svensk industri, kommer inte dessa nyheter som någon överraskning – nedskalingen av industrin har pågått under lång tid. Skulle trenden fortsätta, såsom den gjort under de senaste 10-20 åren, finns risken för att den industriella basen i Sverige hotas och det starka utgångsläget på exportmarknaden, som vi tagit för givet under de senaste decennierna, vänds i sin motsats.

"Kraftiga åtgärder till trots har industrin nätt och jämnt hållit näsan över vattenytan."

Vi ansluter oss däremot inte till Konjunkturinstitutets bild av att svensk industri står på fast, konkurrenskraftig mark. Tvärtom. Vi ser ett tydligt behov av att öka förståelsen för vilka samlade utmaningar industrin står inför när det handlar om att försvara sin plats i den globala och glesare ekonomin.

Om målet är att svenskt välförhållande

även i framtiden ska kunna lita sig mot ett fundament av innovationsdriven och exportinriktad tillverkningsindustri krävs en stark konkurrenskraft. Det förutsätter trendmässiga förändringar på viktiga områden som utbildning, infrastruktur och skattetryck med målet att skapa ett svenskt näringslivsklimat som ger möjlighet för företagen att behålla både utveckling och produktion inom landets gränser.

Men också kostnaden för arbetskraften spelar stor roll. Konjunkturinstitutet bild av att ett 10-procentigt löneyft den kommande treårsperioden inte påverkar den svenska industrins konkurrenskraft negativt är viseledande. Sverige måste ha en långsammare löneökningstakt om vi inte ska fortsätta förlora arbetstillfällen inom den svenska industrin.

JONAS HAGELQVIST
vd. IKEM, Innovations- och kemiindustrierna
MARIE SÖDERQVIST
vd. Livsmedelsföretagen
CARL ECKERDAL
chefsekonom, Livsmedelsföretagen och IKEM

DI Läs mer

Följ debatten på di.se/debatt

Sveriges konkurrenskraft hotad

- Lönekostnaden stor del av företagens kostnader
- Sveriges export tappar marknadsandelar
- Industriproduktionen i Sverige faller
- Stora risker med fortsatt nedgång i industriproduktionen
- Lönekostnaderna är högre än i många konkurrentländer
- Produktiviteten ökar inte som tidigare
- Konkurrenskraften i industrin hålls uppe av tillfälligt svag krona
- Mycket svag utveckling av vårt välstånd
- Globala risker för ett litet exportberoende land

Förlorade marknadsandelar 12 av de 16 senaste åren

Globala risker för ett litet exportberoende land

- Permanent svag produktivitetstillväxt
- Protektionism och försvagad världshandel
- En starkare krona försämrar konkurrenskraften
- Ekonomiska politiken har svag ammunition inför nästa lågkonjunktur

Knäckfrågor och utmaningar

Mål i Avtal 17

- Starkare internationell konkurrenskraft
- Ingångslöner som ger möjligheter till fler jobb
- Bättre förutsättningar för företags- och medarbetarnära lönesättning
- Kunna tillgodose variationer i behov av medarbetare

Det blir en LO-samordning med låglönesatsning

Kraven i Avtal -17

- Fackens krav:
 - 2,8%
 - Låglönesatsning från 24,000 kr
 - Ingen avräkning

- Arbetsgivarnas bud:
 - Kostnadsram på 1,5%
 - 1, 2, eller 3 år

SVENSKT NÄRINGSLIV

"Bildsättningen" pågår för fullt...

Egna kanaler

INGÅNGSLÖNER
ENKLA JOBB
FLEXIBILITET

Näringslivets mediaservice

Redaktionell media

Annons/reklam

Di

SVENSKT NÄRINGSLIV

SvD Näringsliv fredag 28 oktober 2016

02 SvD DEBATT

Öka reallöner på hållbar nivå

AVTALSRORELSEN Ökade reallöner och avsättningar till deltidspension/flexpension är våra främsta krav i 2017 års avtalsförhandlingar. Våra lönekrav medför att lönebildningen i Sverige kan fortsätta att bidra till stabilitet och förutsägbarhet i ekonomin, skriver förbundsordföranden för Facken inom industrin.

I dag presenterar Facken inom industrin sitt förslag till gemensam plattform inför 2017 års avtalsförhandlingar. Vår första besked är att vi även i kommande avtalsrörelse är beredda att träffa de första löneavtalen och därmed "sätta märket" för löneökningarna inom industrin och på övriga delar av svensk arbetsmarknad. Vi har ett långsiktigt perspektiv. Reallöner ska vinnas på hållbara nivåer. Vår bedömning av "bästa möjliga" löneökningstakt sammanfattas på följande sätt.

SvD NÄRINGSLIV DEBATT

SvD Debatt, debatt@svd.se, Telefon 08 13 51 49
 Redaktör Carina Stenroos, Bitr redaktör Carl-Johan Blomroth
 Webb: svd.se/naringsliv/debatt, Twitter: twitter.com/SvDDebatt
 Facebook: SvD Debatt

Nuvarande löneökningstakt ger reallöner, är förenlig med en inflation som närmar sig inflationsmålet och uppfyller kravet på internationell konkurrenskraft. En höjning alternativt sänkning av löneökningstakten ökar riskerna för att lönebildningen kommer i konflikt med antingen inflationsmålet eller konkurrenskraftsrestriktionen. Det talar för löneökningar i ungefär samma takt som i dag. Nedan följer en genomgång fem punkter av några centrala bedömningar som vårt lönekrav vilar på.

1. Modest och relativt stabil återhämtning i omvärlden. Den ekonomiska tillväxten i de länder som är viktigast för svensk export har under de senaste tre åren legat runt 2 procent per år. Det är lägre än under perioden före finanskrisen men högre än under perioden 2008-2013. Förväntningarna på de närmast kommande åren är att tillväxten blir ungefär densamma. Det innebär en fortsatt modest men relativt stabil återhämtning.

Under en längre tid har det globala sparandet ökat samtidigt som efterfrågan på sparande har minskat. Det har lett till låga nominella räntor och fallande realräntor. Långsammare utveckling av produktivitet och utrikeshandel liksom låg inflation karaktäriserar situationen i omvärlden. Dessa förutsättningar påverkar den svenska ekonomins utveckling.

Tendenser till ökad nationalism parat med svårigheter att få till stånd nya handelsavtal utgör politiska risker som kan minska tillväxten ytterligare. Vi konstaterar att vad världen behöver är mer av politik och ekonomiskt samarbete.

2. God svensk konkurrenskraft. En genomgång av ett antal indikatorer på konkurrenskraft (produktion, vinstnivåer, investeringar, bytesförhållande med mera) visar att svensk industri i dag hävdar sig väl

Det finns flera positiva tecken på svensk arbetsmarknad och i svensk ekonomi. Allt fler har jobb och företagen justerar upp sina anställningsplaner, skriver Martin Linder, Hans-Olof Nilsson, Per-Olof Sjöb, Ulf Bengtsson och Anders Ferbe. FOTO: CARIN WALLENTHIN

jämfört med våra viktigaste konkurrentländer. Det finns inga skäl att öka vinsterna ytterligare på lönernas bekostnad. Företagen borde däremot sänka sina höga avkastningskrav och höja investeringsnivån ytterligare.

Fler kraftfulla verktyg behövs för att öka de anställdas och företagens förlyse- och omsättningsförmåga. Satsningar på kompetensutveckling är en

”**Såväl för låga som för höga löneökningar riskerar att öka arbetslösheten.**”

metod som betalar sig. Det behövs ett mer långsiktigt industriellt perspektiv på företagens utveckling och mindre av "kvartalskapitalism".

3. Lägre relativa arbetskraftskostnader. Nivån på Sveriges relativa arbetskraftskostnad har sjunkit med omkring 10 procent under de senaste fyra åren. Vår bedömning är att sänkningen skett utifrån ett för svensk industri ansträngt läge och till största delen beror på en försvagning av den svenska kronkursen. Någon ytterligare sänkning behövs inte.

4. Inflationsmålet viktig utgångspunkt. Inflationsmålet är det nominella ankarat för pris- och lönebildning i Sverige och en viktig utgångspunkt för Facken inom industrin. Det vore önskvärt att industrins arbetsgivare också anslöt sig till ett sådant förhållningssätt i stället för att kritisera och undergräva detta fundament för den ekonomiska politiken i Sverige.

Penningspolitiken är i dag fokuserad på att nå inflationsmålet. Inflationstakten under 2016, mätt med KPIF, förväntas landa på omkring 1,5 procent och stiga ytterligare under 2017.

Den finns ingen motsättning mellan Riksbankens inflationsmål och en stark konkurrenskraft. Internationell konkurrenskraft kan vinnas eller förloras vid olika inflationsmål. Ett inflationsmål med hög trovärdighet stärker ett lands internationella konkurrenskraft.

5. Lönenivåer som ger stigande sysselsättning. Såväl för låga som för höga löneökningar riskerar att öka arbetslösheten. Nuvarande lönenivåer i Sverige och rådande löneökningstakt är väl förenliga med en fortsatt ökning av sysselsättningen.

Avsättning till deltidspension/flexpension. Facken inom industrin har som långsiktigt mål att alla anställda ska ha rätt till en arbetstidsförkortning motsvarande 100 timmar per år. Arbetstidsförkortningen kan ske i olika former. I avtalsörelsen 2013 blev parterna inom industrin överens om ett system fördeladspension/flexpension. Det ger våra medlemmar ökade möjligheter till anpassning av arbetstiden när man närmar sig pensionering och därmed en kortare livsarbetsliv. För att den möjligheten också ska bli ekonomiskt möjlig krävs att ytterligare avsättningar görs. Vi vill därför använda en del av det angivna löneutrymmet till att fortsätta att höja avsättningen till dessa system.

Det finns flera positiva tecken på svensk arbetsmarknad och i svensk ekonomi. Allt fler har jobb och företagen justerar upp sina anställningsplaner. Antalet personer som är föremål för parternas omställningsåtgärder ligger på rekordlåga nivåer. Arbetslösheten förväntas fortsätta sjunka. Utvecklingen i vår omvärld är inte lika stark. Det påverkar de företag som är beroende av att exportera sina produkter. Det finns en risk för att nuvarande läge skapar spänningar mellan mer hemmamarknadsorienterad verksamhet och exportsektorn. Erfarenheten har lärt oss att de i ett sådant läge är extra viktigt att det är parterna inom den internationellt konkurrensutsatta sektorn som tar ansvar och anger löneökningstakten. Våra lönekrav medför att lönebildningen i Sverige kan fortsätta att bidra till stabilitet och förutsägbarhet i ekonomin samtidigt som de anställdas reallöner kan stiga på ett långsiktigt hållbart sätt.

PER-OLOF SJÖB
 förbundsordförande GS
ANDERS FERBE
 förbundsordförande IF Metall
HANS-OLOF NILSSON
 förbundsordförande Lvs
ULF BENGTSSON
 förbundsordförande Sveriges Ingenjörer
MARTIN LINDER
 förbundsordförande Unionen

Chefredaktör och ansvarig utgivare Fredric Karén fredric.karen@svd.se **Redaktionschef och stf ansvarig utgivare** Maria Rimpel maria.rimpel@svd.se **Tf chef SvD Näringsliv** Gunvor Frykholm gunvor.frykholm@svd.se **Administrativ redaktionschef och stf ansvarig utgivare** Niklas Kierkegaard niklas.kierkegaard@svd.se **Vd Gunilla Asker gunilla.asker@svd.se** **Kommunikationschef** Ejlom Hyvstedt ejlom.hyvstedt@svd.se **ANMÄNDA FÖRETAG** 08-13 50 00 Fax 08-13 51 13 **ansv@svd.se** **Privatnummer** 08-11 00 10 Fax 08-13 51 13 **privatnummer@svd.se** **KONTAKT E-post** naringsliv@svd.se **Växel** 08-13 50 00 **Postadress** SvD, 105 17 Stockholm **Redaktion** Västerlånggatan 21 **My prenumerations** 08-618 02 20 eller på SvD.se/prenumera **Prenumerationsläroenden** 08-618 02 20 eller på SvD.se/hundservice. SvD ansvarar ej för insänd, ej beställ material. **Tryck**: V-TAB Göteborg och Södertälje © 2016

SvD Näringsliv i sociala medier

Följ oss för snabb nyhetsuppdatering, analys och insikter.
 twitter.com/SvDNaringsliv
 facebook.com/svd.naringsliv
 instagram.com/svdnaringsliv

Samtalen är visst effektiva

På Di Debatt 22/10 skriver Fastighetsägarna om sin oro för hyresrättens framtid. Låt oss bredda perspektivet. Fastighetsägarna skriver att de årliga hyresförhandlingarna saknar ramar. Det stämmer inte. Det är uppenbart värdelöst att den part som lämnade regeringens samtal om mer effektiva förhandlingar säger sig vara upprörd över detta. Utvecklingen av alla typer av partssystem förutsätter ansvarsstagande parter. Efter att Fastighetsägarna lämnat samtalen kunde de andra parterna komma överens bland annat om att inleda arbetet med ett skiljeförfarande för tvistelösning och att införa tidsfrister för förhandlingarna.

Att förhandla 1,5 miljoner hyror på tre månader är knappast ineffektivt. I Stockholm är redan nu 100 000 av 330 000 lägenheter färdigförhandlade.

Att äga och förvalta hyresrätter är ekonomiskt gynnsamt. Möjligt inte i varje läge lika ekonomiskt gynnsamt som att äga ett boende, vilket främst förklaras av dagens skeva skattesystem som premierar ägt boende. Förhandlingsystemet ger stabil värdeutveckling och avkastning för fastighetsägare samt trygghet och rimliga boendekostnader för hyresgäster. I stället för att ropa på politiker om att riva ned det kunde vi tillsammans arbeta för en balanserad beskattning för hyresrätten.

Vi delar Fastighetsägarnas oro över hyresrättens minskade andel. De flesta har insett att det var ett politiskt misstag att ombilda cirka 26 000 av allmännyttans hyresrätter i Stockholms kommun, ett beslut som bidragit till den överhettade bostadsmarknad vi ser i Stockholm i dag. Glädjande är att nivån på ombyggnader 2015 var lägst sedan 1997.

Stockholms bostadsmarknad bedömdes nyligen vara den tredje mest överhettade i världen. Hyresmarknaden måste vara långsiktigt hållbar och fungera över hela landet. Att forma den efter de extrema förhållanden som råder i Stockholms innerstad just nu är en dålig idé. Bostadsbristen är inget naturligtillstånd. När ekonomin vänder

behövs rimligt prissatta bostäder över hela staden och hela landet, såväl hyrt som ägt boende.

Lösningen på varje problem kan inte vara höjd hyra och minskat hyresgästinflytande. Vi vet även av internationella erfarenheter att den sortens lösningar inte fungerar.

Vi måste se med allvar på signalerna om överhettning. Enbart ett ökat utbud av rimligt prissatta ägda och hyrda bostäder i landets alla delar kan lösa dagens bostadsbrist och dess negativa ekonomiska och sociala konsekvenser.

MARIELL JUHLIN
chefsekonom, Hyresgästföreningen
ERIK ELMGREN
förhandlingschef, Hyresgästföreningen

Nästa års avtalsrörelse drar snart i gång och risken är att den kommer att bli stormig. Riksbankens ambitioner att få upp inflationen via höga löneökningar skulle urholka industrins konkurrenskraft, skriver Industriarbetsgivarnas Petra Einarsson och Lennart Evrell.

Vår konkurrenskraft är viktigare än inflationsmål

INGEN DRAGHJÄLP. Industriavtalet och svensk exportindustri har inte utrymme för att avtalsförhandlingarna ska ske med fokus på inflationsmålet, skriver Petra Einarsson och Lennart Evrell.

Förpostfaktningen inför 2017 års avtalsrörelse är full gång. På fredag, den 28 oktober, väntas facken inom industrin presentera sin plattform inför avtalsförhandlingarna.

Klart är att LO-förbundens redan ställda krav på extra höjningar av ingångslönelerna skapar oklarheter om synen på den internationellt konkurrensutsatta sektorns märkes-sättande roll.

Ramarna för avtalsförhandlingarna i Sverige bestäms sedan 1998 av Industriavtalet som stipulerar vilka faktorer som ska vara vägledande för avtalsförhandlingarna.

Industriavtalet skapades 1998 som reaktion på en urspårad lönebildning kombinerat med en hög arbetslöshet. Inte bara industrin, utan hela Sveriges konkurrenskraft, ekonomiska utveckling och välfärd var skadad.

De två viktigaste faktorerna i Industriavtalet är att avtalen ska förbättra industrins internationella konkurrenskraft samt ge löstagarna en "god löneutveckling" och bidra till en god samhällsutveckling och Sveriges framgång.

Uppenbart är att det finns fler aktörer som vill blanda sig i de kommande avtalsförhandlingarna än de avtalsstämmande parterna. Bank-ekonomer och institutioner som Riksbanken, Konjunkturinstitutet, med flera, tar en aktiv roll med

ambition att påverka avtalsförhandlingarna.

De argumenterar inte utifrån industrins konkurrenskraft utan snarare ur egna intressen med politisk eller penningpolitisk agenda. De gör prognoser för löneökningar och vissa fall bedömningar av "löneutrymnet".

Industriarbetsgivarnas drivkraft är att bevara svensk konkurrenskraft. Därför har vi följande utgångspunkter:

- Den avgörande faktorn för industrins konkurrenskraft är de nominella kostnadsökningarna relativt omvärlden och produktivitet-utvecklingen i industrin relativt konkurrentländerna.

- Svensk ställindustri, gruvindustri, skogsindustri och största del av övrig industri säljer sina produkter på världsmarknaden. Det betyder att det är den internationella konjunkturen som avgör efterfrågan medan svensk BNP-tillväxt har marginell betydelse.

- Högre svensk inflation innebär stigande kostnader och försämrad konkurrenskraft.

- Industriavtalet och svensk exportindustri har inte utrymme för att avtalsförhandlingarna ska ske med fokus på inflationsmålet. Ansvarvaret för penningpolitiken ligger helt och hållet på Riksbanken och inte på arbetsmarknadens parter.

- De nya avtalen måste avspegla "The

New Normal", vilket är benämningen på den lägre produktivitetstrend som råder globalt och låga räntor vilket i sin tur innebär lägre trend för företagsvinster och löner.

Det råder fortsatt svag global konjunktur samtidigt som den svenska tillväxten avtar. Industriarbetsgivarnas överordnade mål med avtalsförhandlingarna är att konkurrens-kraften ska stärkas och att avtal träffas som bidrar till industrins långsiktiga utveckling. Nedväxning av löneökningstakten, långsiktiga spelregler och ökad flexibilitet skulle innebära tydliga steg i rätt riktning och är därför prioriterade frågor för oss i de kommande förhandlingarna.

Riksbanken och andras ambitioner att få upp inflationen riskerar att leda till höga löneökningar vilket skulle urholka industrins konkurrenskraft och därmed försämra Sveriges ekonomiska utveckling. Just nu råder en grundläggande motsättning mellan två institutioner i det svenska samhället, nämligen Industriavtalet och inflationsmålet. Dessa är på kollisionskurs.

PETRA EINARSSON
vd, Sandvik Material Technology.
ORFÖRANDE, Industriarbetsgivarna
LENNART EVRELL
koncernchef, Boliden. Vice ordförande, Industriarbetsgivarna

Di Läs mer
Följ debatten på di.se/debatt

Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät

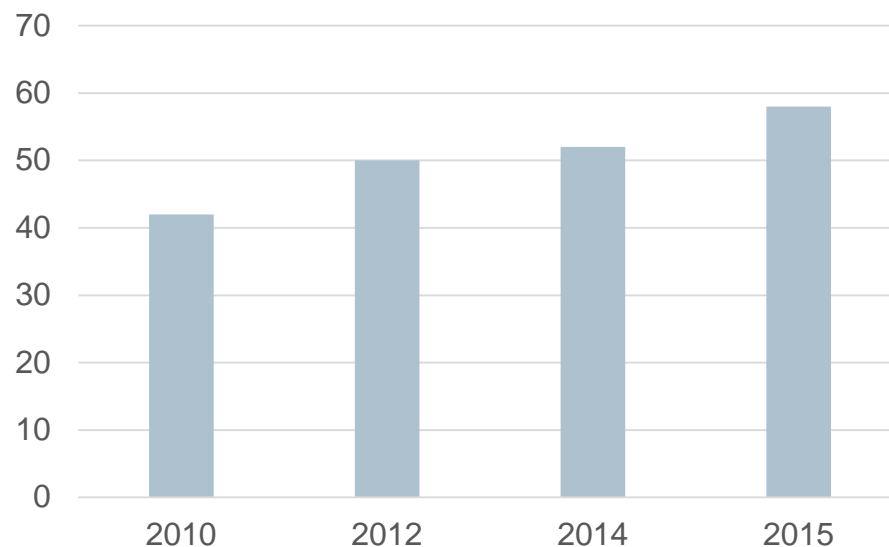
Rekryteringsproblem ökar över
tid – yrkeserfarenhet + rätt
utbildning viktigaste orsakerna

Plåtslagarna svårast (80%)

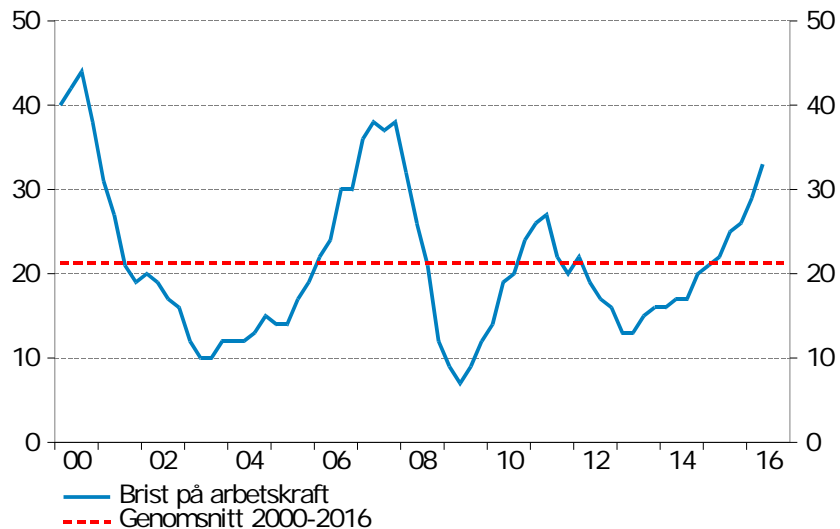
Svensk handel lättast (36%)

Bristande bostadsförsörjning
försvårar rekryteringar (31%)

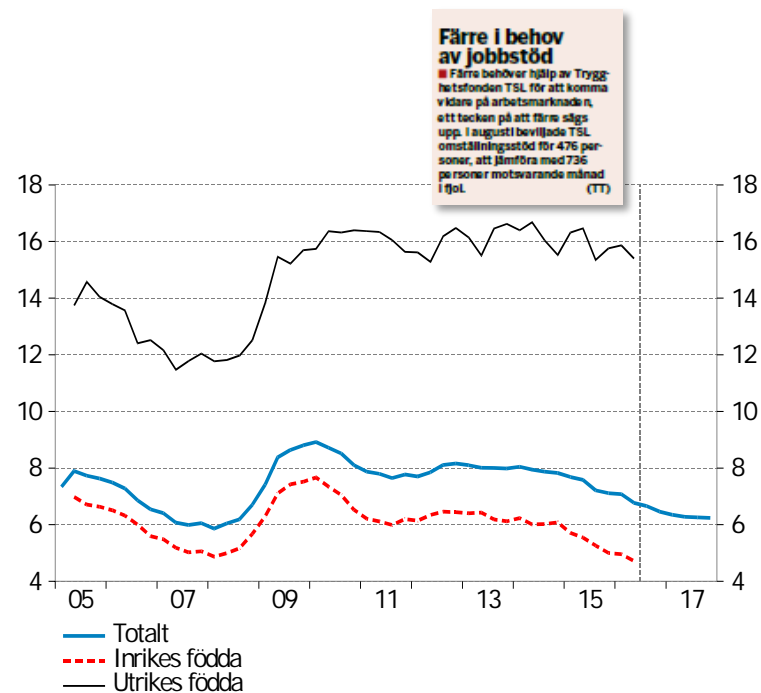
Har det varit svårt att rekrytera
medarbetare?

Brist på arbetskraft och sjunkande arbetslöshet

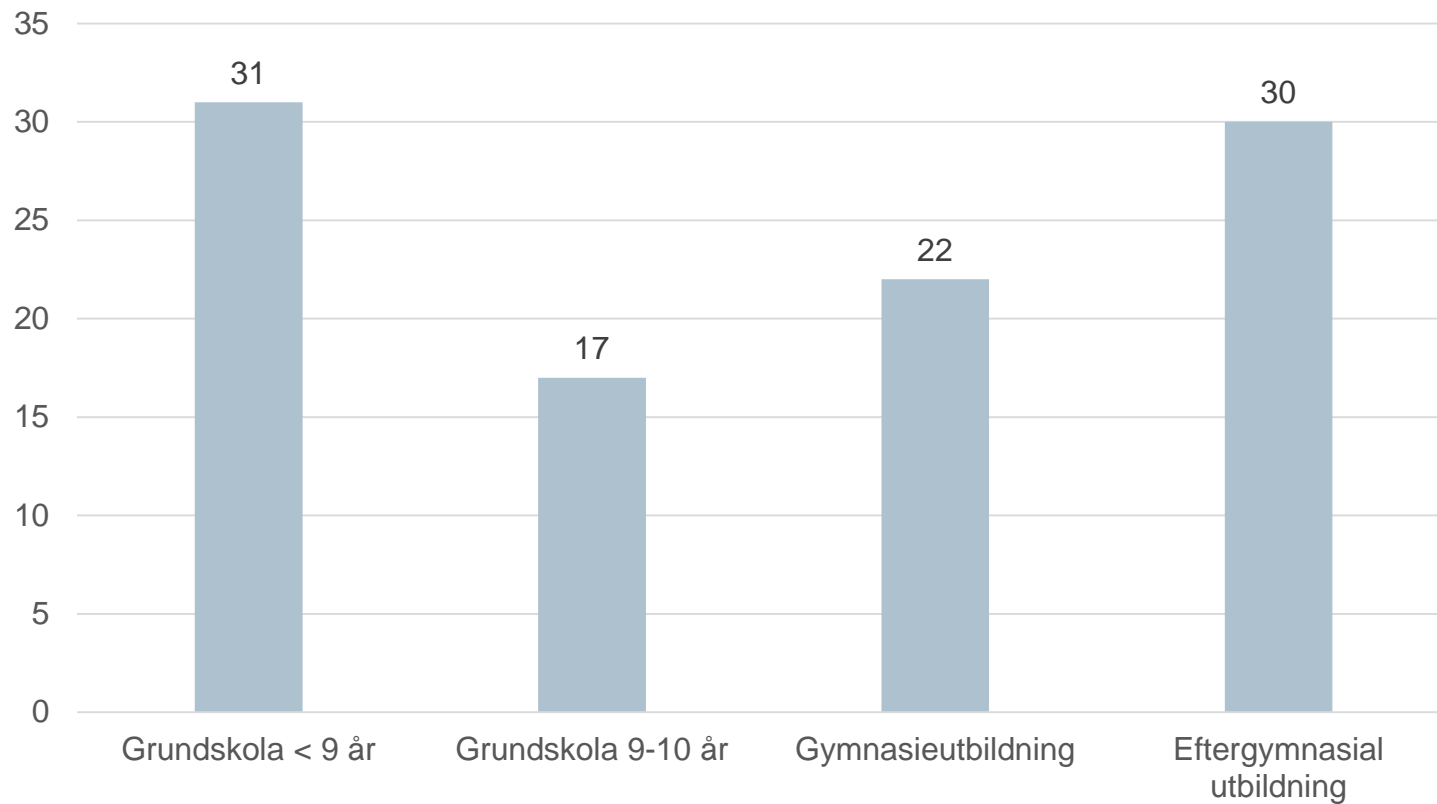
Andel företag med brist på arbetskraft, Konjunkturläget, augusti 2016

Arbetslöshet, procent av arbetskraften, Konjunkturläget, augusti 2016

Utbildningsnivå i etableringsuppdraget, aug 2016

Procent

Tack för att ni har lyssnat!

peter.jeppsson@svensktnaringsliv.se